

Arnhem : oktober 2026
Onderwerp : Teelten en Spuitzonering

Landas
Sweerts de Landasstraat 50
6814 DG Arnhem
026-7001303
info@landas.nl
www.landas.nl
KvK: 50835645
BTW: NL.8229.48.540.801
IBAN: NL50 INGB 0116 2158 87

Beste lezer,

Via deze brief informeren we u over onze visie op gewasbeschermingsmiddelen. In onze visie staat een nieuwe aanpak voor spuitzonering centraal. Tevens krijgt het college met deze aanpak een instrument in handen om nu al projecten te toetsen en vergunnen.

Teelten en Spuitzonering

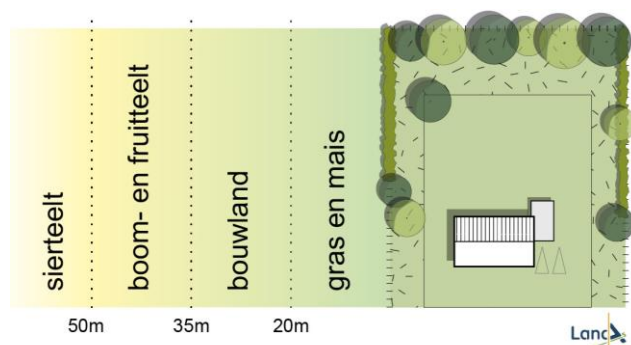
Twee onderwerpen staan centraal in onze zoneringsaanpak:

1. Teeltcategorisering. De ene teelt gebruikt in de reguliere landbouw meer gewasbeschermingsmiddelen dan de andere. Grasland wordt bijvoorbeeld niet of zelden bespoten en andere teelten weer meer. De indeling die wij hebben gemaakt is die van grasland, maïs, bouwland, boomteelt, fruitteelt en sierteelt. Een bijzonder teeltvorm is die in kassen.
2. Spuitbelasting. Het effect op de omgeving door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ontstaat door een aantal variabelen: teeltplanning, teelhoogte, toxiciteit en drift. De combinatie daarvan is de spuitbelasting.

De teeltcategorisering biedt samen met de spuitbelasting de elementen voor een ruimtelijk instrument dat alles weg heeft van een al bestaand instrument: "*Bedrijven en Milieuzonering*". Eerste sturing via een zonering in de ruimtelijke ordening, de "*Teelten en Spuitzonering*" en vervolgens bedrijfsspecifiek maatwerk in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). En aanvullend én buiten de Omgevingswet om vragen omtrent de toelating / toegelaten middelen.

Een voorbeeld-zonering

Zie hier een de visualisatie van een zonering. Elke gemeente kan in haar Omgevingsplan zelf voor maatwerk kiezen. Waar gewenst kan dat zelfs gebiedspecifiek. Met binnenplanse omgevingsplanactiviteiten (voorheen afwijkingen) kan locatiespecifiek maatwerk gemaakt worden om een hogere spuitbelasting toe te laten.

Locatiespecifiek onderzoek spuitzonering bij nieuwe plannen

Het instrument “Teelten en Spuitzonering” biedt ook houvast bij concrete plannen via een BOPA of wijziging omgevingsplan (wop). Op basis van een locatiespecifiek onderzoek spuitzonering kan vaak medewerking worden verleend. Zoneren is daarbij lang niet altijd meer nodig. Het project past in de zonering die later in het Omgevingsplan komt. Een zonering die nodig is voor álle honderden, en soms duizenden, bestaande situaties waarin bewoners binnen 50 m van een agrarisch perceel wonen. Agrarische percelen waar gebruik gemaakt wordt / kan worden van gewasbeschermingsmiddelen en waar deze situatie geaccepteerd wordt met bijkomende risico's van dien.

Bestaande en nieuwe situaties en locatiespecifiek maatwerk

De focus rondom spuitzonering ligt sterk op nieuwe situaties. Té sterk: de lat wordt zo hoog gelegd dat menig project stil komt te liggen. Dat doet geen recht aan andere opgaven die deze projecten ook dienen. De wetgever biedt twee oplossingen. De eerste oplossing zit in de ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ uit de Omgevingswet. Hieruit volgt expliciet ruimte tot het maken van afwegingen. De tweede oplossing is dat mindere gezondheidssituaties aanvaard mogen worden. Dat is niet nieuw: denk aan externe veiligheid, hogere geluidbelastingen, meer geur of de nabijheid van geitenhouderijen met negatieve gevolgen van dien.

Vervolg

Onze aanpak *Teelten en Spuitzonering* staat in de belangstelling. Door de maatschappelijke druk en de wringende jurisprudentie is “het nieuwe” van onze aanpak ook iets dat soms huiverig maakt. Begrijpelijk, de enige zekerheid lijkt wel dat het onzeker is ongeacht wát je doet. Na afstemming met de betrokken vakmensen ontstaat er veelal vertrouwen in de aanpak.

Wat in elk geval helpt is het duwtje in de rug wat de Raad van State ons op 14 oktober 2026 gaf bij een eerste uitspraak over ons werk¹. Onze methode kreeg de kwalificatie “*deugdelijk*” en “*zorgvuldig*”: fraaie woorden, als zeggen we het zelf.

Een gesprek gaan we graag met u aan. Heeft u een lastige casus? Dan is dat misschien een mooie aanleiding er een pilot van te maken voor een locatiespecifiek onderzoek spuitzonering.

We horen graag van u,

Met vriendelijke groet,
Namens Landas

Maarten Geerts
Adviseur / directeur

¹ ECLI:NL:RVS:2026:6094